

Overzicht van een stuk Slaughterhouse. Rechts en midden twee flatgebouwen. Daar tussenin de eigen bouwsels. Op de achtergrond zijn vaag enige flats in Karachi te zien.

Een gezin aan de maaltijd, buiten op de charpois.

ten, maar niet aan passend werk kunnen komen.

De machtspositie die de sweepers hebben, wordt echter alleen in individuele gevallen gebruikt: zo komt het vaak voor, dat een sweeper zijn werk verwaarloost om zijn eisen voor een betere betaling kracht bij te zetten. Van een meer gebundeld gebruik van de macht die men als sweeper heeft, is nauwelijks sprake. Over het algemeen hebben de stakingsacties een beperkt doel en was de reikwijdte ervan gering. Een van de factoren die daarbij een rol speelt, is het gebrek aan eenheid en aan organisatie binnen de groepering van de uit de Panjaab afkomstige christen-sweepers. Leiderschap dat de tegenstellingen binnen de groep had kunnen overbruggen is (nog) niet ontwikkeld. Een andere factor van belang is de vrees, die men koesterde voor de gewelddadige middelen die de moslims kunnen gebruiken om hun belangen te beschermen.

Tijdelijk

Daarbij komt dan nog het gebrek aan motivatie bij de christen-sweepers om eisen te stellen omtrent een verandering van hun positie in de samenleving. Het betrekkelijk hoge inkomen werd al genoemd. Maar ook is een aantal sweepers ervan overtuigd dat de huidige nederige positie maar tijdelijk zal blijken te zijn, een overtuiging waarin men telkens wordt gesterkt wanneer weer iemand voor goed terugkeert naar de Panjaab. Deze mensen, die eens naar hun dorp van herkomst hopen terug te gaan om er te wonen, dromen van het verleden en van de toekomst en trachten de negatieve ervaringen in het heden te verdringen of weg te redeneren.

Dr. Streefland denkt niet, dat voorlopig een verbetering is te verwachten in de situatie waarin zich de sweepers bevinden. Hun ondergeschikte positie komt voort uit hun afkomst en uit het soort werk dat ze doen. De christen-sweepers dragen hun stigma en het ziet er niet naar uit, dat ze daar spoedig van af zullen kunnen komen.

Programma

Verbetering lijkt alleen mogelijk via een speciaal overheidsprogramma, dat onder meer zou moeten voorzien in niet-stigmatiserend werk. Maar zo'n programma zou in het geval van de christen-Panjaabi-sweepers alleen zin hebben wanneer het zou zijn gekoppeld aan een programma dat werkgelegenheid zou scheppen op het platteland, onder andere door het rigoreus uitvoeren van landhervormingen. De druk die op de overheid zou moeten worden uitgeoefend om een dergelijk programma van de grond te krijgen, is echter niet te verwachten van de kant van de sweepers of overeenkomstige groepen. Het bleek al: ze zijn weinig talrijk en ze zijn door gebrek aan eenheid en leiderschap moeilijk te mobiliseren.